

gibanja pa ni življenja. Ali se poslužujemo lastnih nog ali pa drugih sredstev, vselej smo na boljem, ako to, kar imamo storiti, zvršimo v krajšem času in z manjšimi močmi.

Kdor hoče den denes obstati, mora delati, kmet seveda z rokami, ali tudi s pametjo, ako hoče dobro delati. Prisluzil pa si bo zmiraj tem več, čem lažje in v kolikor krajšem času je svoje delo opravil. To je eno; drugo pa je, da kar si pridelamo, bodisi vsak za se, ali pa vsi vkupaj, to je v občini ali okraji itd., tega navadno ne moremo, pa tudi ne smemo vsega doma povziti, temuč moramo, kar nam preostaja, v denar spraviti. To pa se zgodi, če kupčevalec sam po kako reč k nam na dom pride ali pa da jo mi sami dalje med ljudi, na trg spravimo. Kupčevalec boče tem raje k nam po blagó prihajal in ga tem boljše plačeval, čem lažje blagó od nas odvaža in kolikor manj ga prevažanje stane.

Dobre ceste pridejo torej le nam na korist. Pa tudi za njega, ki hoče svoje blagó, svoje pridelke na tržišče spraviti, kjer se nadja najboljšje prodaje, ni vse jedno, kako da svoje blagó tje spravi. Velik razloček je, ako n. pr. 10 do 15 vaganov pšenice, ali pa 25 do 30 vaganov na voz naloži in tje pripelje; stroški so enaki, če se pa pri enakih stroških več opravi, je veliko boljše in le prodajalcu na korist. Koliko pa smo pri živini na boljem, ako je po slabih stezah ne mučimo in čez mero ne priganjamo, tega tukaj niti v pošteb ne jemljem. Da so toraj dobre ceste velika dobrota za ljudstvo, spozna vsak, kdor količkaj misliti zna. Preudariti je še treba, po katerem načinu da bi se ceste najboljše napravljati in vzdrževati dale. G. dopisnik misli, da bi se kakor dozda tudi za naprej v natori popravljale. Z ozirom na stroške bi to sicer ne bilo slabo, ko bi prvič vsi vdeleženci imeli vselej važnost cest pred očmi, in potem dobro voljo, delo že iz lastnega nagiba, kolikor se dá, pošteno opraviti; in drugič, ko bi okrajuemu odboru bilo mogoče za vsakega voznika in delavca nadzornika postaviti. Ker pa nimajo vsi dobre volje, okrajne ceste kakor se spodobi, v dobrem stanu vzdrževati misleč, da to le za druge delajo, ker okr. cest morebiti na tej ali uni strani sami ne rabijo; je treba to reč tudi na drugi način poskušati, kajti je jasno kot beli dan, da tisti, ki se proti kakemu delu pritožuje, ga tudi nikoli iz proste volje ne bo zvesto opravil. (Kon. sledi.)

Za poduk in kratek čas.

Blagi pokojnici časten spominek.

Cesarica Karolina Avgusta je v nedeljo 9. t. m. v Beču umrla. Bila je žena pokojnega cesarja Franca I., od leta 1835 udovica. — Popisati se ob kratkem ne da, kar je preblaga gospa dolga leta sem storila za cerkve, cerkvene in

blagodejne naprave, za uboge, ki so redoma podpore dobivali, in za brezštevne druge, katerim je izredno pomagala. Bila je v pravem pomenu besede mati ubozih.

Kar pa še blago pokojnico posebno odlikuje je to, da je bila ne le po imenu, marveč v resnici katoličanka, srčno udana sv. katoliški cerkvi, skoz in skoz pobožna duša, vzvišen izgled ženskih kreposti.

Pokojna cesarica je bila hči že zamrlega kralja Maksimilijana I. na Bavarskem, rojena 8. febr. 1792, je toraj ravno dan pred smrtjo 81. leto svojega življenja dovršila. Po smrti cesarja Franca 2. marea 1835 je tudi ona odmrila bila posvetnemu življenju in v tih samoti živela služé Bogu in podpirajé ubogé in vsako dobro napravo. — Daj Bog blagi duši večnega veselja v nebesih!

Kat. polit. društvo v Wolfsbergu na Koroškem.

Ne davno obhajalo je to društvo letni občni zbor, pri katerem se je bilo iz vseh, tudi daljnih krajev silno veliko ljudstva sešlo. Poročal je kmetijski poslanec Pongrac o tem, kar se je v poslednjem dež. zboru na Koroškem godilo in ostro šibal poslanca mest labodske doline, Riterja, ki je nekda, ko je še oskrbnik grofa Henkelna bil, v ovčji koži okoli hodil, zdaj pa kot liberalec z volkovi tuli in vselej zoper korist kmetijskih občin glasuje. Zbor je sprejel z velikim navdušenjem in klicem: „dà dà — pred cesarja hočemo stopiti!“ protest zoper hujskalski sklep, s katerim se je liberalna večina dež. zbora v očete Jezuite zakadila; ob enem je izrekel zbor zaupnico častitim redovnikom pri sv. Andreju, kateri so 14 let sem, kar tam bivajo, pravi dobrotniki ljudstva, ker delajo marljivo kot dušni pastirji in tudi kot umni gospodarji na svojih zemljiščih marsikaj koristnega ljudem v izgled stavljajo.

Govorilo in sklepalo se je tudi o neposrednih volitvah, ki segajo kmetijskemu, konservativnemu stanu prav do živega. Prejšnji prvosednik, grof Henkel je bil enoglasno zopet za prvosednika izklican, in ves prejšnji odbor zopet voljen. — (Po „Vatld.“) Tako postopajo krepko in možato nemški kmetje, kateri čutijo, da je treba s zedinjenimi močmi braniti se liberalizma, ki narašča kot silna povodenj in žuga vse pokončati. — Naši slovenski glavači nemškutarske krvi pa hodijo rajši v mesta liberalnim „gospodom“ se lizat, kateri jih ščuvajo proti papežu, Jezuitom in duhovnikom, posebno pa še proti narodnemu jeziku! In naši bahači verujejo takim zapeljivcem, in širijo po vaséh pogubne nauke, ktere so jim „gospodje“ v mestih dali. — Slepec slepca vodi.

V kako zadrego včasih nemškutar pride, kaže naslednja zgodbica. K notarju R—lu v M. pride stranka s slovensko pisano oporoko ali

testamentom. Notar začne brati, pa že pri prvih besedah ne gre. Pisano je bilo: „Svojo dušo izročam Bogu, ki jo je stvaril“, — notar pa jeclja in bere: „ki jo je „zvaril“. In tolažé sam sebe potrdi: „Ja, je že tako prav“.

Omenjeno poslednje sporočilo je notar svojevoljno za neveljavno spoznal, ubogo udovo pa s tem poplašil, da če se „ne zgliha dons, pravda veliko košta“. — Zamorejo li podložniki take uradnike spoštovati?

Dobro raztolmačeno. Neki baron zagotavlja v družbi: „Pri moji veri, za vse to, kar sim pri dvoru časti dosegel, nisem ne ene stopinje storil.“ — „Rada Vam to verujem“ — pravi mlada brihtna gospa — „vsaj se ne pravi stopinje delati in hoditi, če kdo lazi in se prilizuje“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Tedaj 10. t. m. — tako poroča „N. fr. Pr.“ — bil je min. posvèt vpríčo cesarja, ter se je volilna prenapredba na toliko določila, da zamore v drž. zbor priti. — Tudi Poljaci bi bili na toliko obdelani, da vsaj nasproti govorili in glasovali ne bodo. — Po naših mislih so to le slabe tolažbice za gospode poslance na Dunaju, da zamorejo vsaj nekoliko veseli na kateri ples v pustu iti. — V tem ko „N. f. Pr.“ zmagonosni generalmarsch igra, poročajo pa bečki in vnanji nemški listi o ministerski krizi, vsled ktere bi razen Lassérja in Stremay'ra vsi drugi ministri odstopili, v ministerstvo pa zopet stopila Taffe in Goluhovski. To bi bilo neko „konservativno“ — pa ne preveč, ampak tako-le malo „konservativno“ ministerstvo, in to le za zdaj, menda za čas dunajske razstave. — To vse so politični otrobi, katerih nočemo povezavati. Ena je gotova, da so si namreč sedanji ministri zastran železnice navskriž. V finančnem odboru drž. zbora se je vnela živa razprava o tem: ali bi železnica iz Koroškega čez Predil v Gorico in dalje v Idrijo in št. Peter šla, ali pa skoz Loko? Za prvo je fin. minister Pretis, za drugo pa min. trgovine Banhans, ki je tudi proti min. Auerspergu nekako občutljivo govoril. Isti odbor je sprejel tudi sklep, da se naj gledé na veliki strošek 14 milijonov, kterega mora država že sedanjim železnicam doplačevati, vladi na znanje dá, naj ne dovoljuje takih železnic, ktere potrebujejo državne pripomoči za svoj obstanek. Temu sklepu se je ustavljal minister trgovine, češ da je nekaka nezaupnica do vlade; pa pomagalo ni nič, sklep je bil s 15 glasovi proti 6 sprejet.

Omeniti je še prošnja studeniškega grajskega posestnika Lud. Sparovca, v kterej prosi drž. zbor, da naj odpravi tretjino priklade, ktera pripada posestnikom takih grajšin, ktere imajo pravice patronov. Še ljubše bi pa studeniškemu

patronu bilo, da državni zbor odpravi s kratka patronat z vsemi pravicami in dolžnostmi. — Fletno bi res bilo, ko bi gospodje patroni, ki so — kakor studeniški — cerkvena posestva pod ceno dobili, še tudi vse dolžnosti proti oguljeni cerkvi meni in tebi nič odložili. Sicer bi pa res sreča bila, ko bi duhovniki in cerkve rešeni bili mnogih prav čudnih patronov. — Pri tej preveč mikavni priliki opominja dr. Rechbauer vlado, da vendar enkrat predloži postavo, ki bode razmere med državo in cerkvijo uravnala. Postava seveda mora biti taka, kakoršno si liberalci želé, sicer je ne sprejmó.

Na Kranjskem kakor na Českem delajo vladini organi, kar koli je mogoče, da se protesti zoper dir. volitve presilno ne množijo. Na Českem se kakih 14 dni sem skoro vsakokrat posebno „Politik“ konfiscira. In v Ljubljani je 11. t. m. „Slov. Narod“ 34. štev. zopet, zdaj v kratkih dneh že drugokrat konfisciran bil. Vse to zaradi dir. volitev. Vlada na Kranjskem je tudi oklic razposlala, v kterem se „demonstrativno dejanje imenuje, s kterim se „mrzenje do vlade kaže“, ako se od pol. društva „Slovenije“ sklenjena prošnja zoper dir. volitve po hišah nosi, ali na javnih mestih: v gostilnicah, kavanah, štacunah, šolah itd. v podpisane polaga“. — Rodoljubi bodo že druga pota našli, da Slovenci s podpisi svojo voljo svitlemu cesarju na znanje dajo. Poroča se nam iz Ljubljane, da prihajajo podpisi iz vséh — tudi štajarskih krajev Slovenije.

Šestero (nemških) tirolskih državnih poslancev je na poziv prvosednika drž. zbora svoj mandat odložilo; vladi toraj ne ostaja drugo, nego srečo poskusiti s postavo direktnih volitev za silo. Tudi dr. Oelz iz Predarlškega se je lepo zahvalil in ne gre na Dunaj. Tako storijo brž ko ne vsi, katerih dozdej v drž. zboru ni bilo.

Vnenje države. Na Švicarskem je vsled krivičnega postopanja luteranov in poimenokatoličanov zoper katoliška škofa genevskega in bazelsoloturnskega vse po konci. Katoličani s svojimi dušnimi pastirji na čelu se krepko branijo, liberalci pa divjajo naprej.

Na Nemškem so izročili preč. škofi vladi in dež. zboru obširno spomenice, v kterej branijo v prekrasni besedi pravice kat. cerkve proti domišljeni državni vsemogočnosti. V tem pa, ko liberalna vlada boj zoper kat. cerkev snuje, jej kopá grob majhen možiček židovskega rodu, namreč poslanec Lasker, ki je pri obravnavi državne proračuna čudno osvetil sleparije, ki se godijo pri dovoljenju železnic in raznih bank. — Wagener, drž. svetovalec in poročevalec pri kralju, mož, ki je na vse kriplje na to delal, da so se oo. jezuiti kot „državi nevarne osebe“ iztirali, stoji zdaj vsled Laskerjevih razodetij pred svetom kot slepar, ki je v svoji visoki službi le za svoj žep delal! Enaka prede finanč. ministru in še drugim. Ministerstvo bode z večine odstopiti moralo,